

nagyon jó takarmányértékesítés mellett ízletes márványozott húst ad. Így tudtunk a minőségi hússal egy olyan piaci rést találni, ahova mi nagyon jól beleillünk a konstrukciónkkal. Ez pedig a fejlett és fejlődő keleti országok igényes piaca.

Az anyai és az apai fajtákat is időről időre javítjuk. Ennek jó példája az utóbbi két év, amikor is új vonalakat, sőt teljes importot is hoztunk a törzsek feljavítására. Ezeket az állatokat nagyon nagy genetikai háttér, és a már elmondott jó küllemi tulajdonságok is jellemzik. Nagy reményeink vannak, hogy a született malacsámat rajtuk keresztül tovább tudjuk növelni. A duroc esetében a világ legjobb genetikáját hoztuk be, amivel a tömeggyarapodást kívánjuk növelni, hiszen ez a gazdaságosság egyik legfontosabb értékmérője. Célunk, hogy biztonságosan 1000 gramm fölötti tömeggyarapodást produkáljunk a hizlalás fázisában. Mindez már a tesztekben visszaigazolódik. Természetesen tudjuk, hogy a fajtát minden tekintetben – takarmány, elhelyezés, hozzáértés, menedzsment stb. – ki kell szolgálni ahhoz, hogy minél többet kihozzunk a genetikai potenciálból. Ez a jövő és már a mindennapjaink is. Itt a kiállításon, az árverésen is

Növénytermesztési állapotfelmérés

Nincs olyan év, hogy Birkás Márta professzorral ne találkoznánk Hódmezővásárhelyen. Őt természetesen nem a kiállított állatokról kérdeztük, hanem megragadtuk az alkalmat, hogy talajaink állapotáról érdeklődjünk egy semmilyen szempontból nem szokványos tél és tavasz után.

– Először is tekintsünk vissza az elmúlt esztendőre! – kezdte az „állapotfelmérést” Birkás Márta. – Sokan boldogan mesélik, hogy milyen nagy terméseket takarítottak be tavaly. Az átlagnál több csapadék elősegítette a nagy termések elérését, de az egyúttal talajállapot-hibák kialakulásához is vezetett. Sok helyen már a nyári aratáskor, az őszi betakarításkor pedig különösen súlyos taposási károk és művelési hibák keletkeztek. Talán még fel tudják idézni a gazdálkodók, milyen nehézségek adódtak az őszi talajművelések és vetések során. A búza vetése december közepéig húzódott el. Bár ősszel sok eső esett, de a január, február, március száraznak bizonyult. A szárazságnak sokkal súlyosabb hatása van akkor – és ezt a saját kísérletünkben is tapasztaltam –, ha olyan esős időszak után következik, amikor a talaj szerkezetét a taposások és a művelések nagymértékben károsították. Hogyan

lehet ezt az állapotot helyrehozni úgy, hogy a növény normálisan fejlődjön, virágozzon, majd az elvárt szinten teremjen? – tette fel a kérdést a professzor.

– Azt sem szabad elfelejteni – folytatta –, hogy januárban több erősen fagyos nap volt. A késői vetésű búzák mégsem a fagy miatt gyengébbek, hanem a kora tavaszi szárazság miatt. Az őszi zab azonban megsínylette a fagyokat. A mostanában normálisnak nevezett enyhe őszön az őszi zab jó tőszámmal kikelt volna november eleji vetéssel is, holott október közepe az ajánlott vetési ideje. Aki az esőzések miatt később tudott vetni repcét vagy őszi gabonát, és azok felé elvitte a fagy, nehéz helyzetbe került tavasszal, hogy mivel pótolja a kiesést.

– Az idei tavasz sem volt szokványos! A tavaszi magágy-készítéssel ott voltak nagyobb bajok, ahol ősszel szalonnásan szántottak. Sokan még mindig úgy gondolják, ha vizes a talaj, akkor az eke a megfelelő művelőeszköz. Abban az esetben, ha valakinek nincs kultivátora, ez érthető, bár a lazítót is lehet kultivátorként használni. A lazítót 30–35 centi mélyen járatva →

A licitálók közül többen azzal a szándékkal érkeztek, hogy a kiállításon szerezzék be az új állataikat, nem egy közülük már visszatérő vevő volt

látom az előrehaladást, például amikor azt tapasztalom, hogy a teljesítmény és a küllem egysége jobban megvalósul, mint a külföldi versenytársainknál. Máshol uralkodó nézet, hogy ne foglalkozunk a küllemmel, az adatok, a számok bővületében élnek. Mi a kettő egységében gondolkodunk, amelyet piaci előnnyé is kovácsolhatunk. Ezzel a konstrukcióval – bármely végtermék kant vagy annak kombinációját használjuk – az egyöntetű, jó minőségű, ízletes végtermék gazdaságos előállítását tudjuk garantálni.

LENGYEL ZOLTÁN

Szántott talaj fagyok után

→ sokkal kisebb rögöket kapunk, mint szántáskor, amikor félasztalnyi szalonnákat alakítanak ki a talajon. Erős fagyok után a talaj tetején ujjnyi vastag fagymorzsza keletkezik, amit morzsának mondanak, de tulajdonképpen por. Alatta pedig ott van az összeállt vizes, nehezen kezelhető szerkezet. A fagyok elmúltával, amikor már nem volt annyira nedves a talaj, durva elmunkálással kisebbíteni lehetett volna ezeket az összeállt szalonnákat. Aki a szántáselmunkálást elhúzta március végéig, április elejéig, az kívül száraz, belül pedig nedves hantokat talált a földjén. A kiszáradt aprómorzsákból, porból és a nedves, öklömnyi, sok esetben két öklömnyi talajrészekből nehezen lehetett kiegyenlített minőségű magágyat készíteni. Eredményesen és talajkímélően csak az tudott magágyat készíteni, akinek van nedvestalaj-tűró eszköze, egyengetője. Ilyen, nedves talajon alkalmazható, henger nélküli kombinátor már több cég kínálatában megtalálható, csak a gazdák nem készek megismerni ezeket. Használják helyettük a hagyományos és megszokott simítót, mert az a legolcsóbb, még akkor is, ha az inkább gyalulja, elkeni a talajt, csúsztatja maga előtt a port és azt a bizonyos összeállt szalonnát. Ilyen területeken lenyomva a lazultréteg-mélységmérő szondát, már 2–3 centi alatt megakad, mert a szalonna nem porhanyult át. Szokás arra hivatkozni, hogy a régiek szerint a fagy porhanyítja a szalonnákat is. Elgondolkodtam ezen, s eszembe jutott a lovas eke. Azzal valóban sokkal kisebb szalonnák keletkeztek, ame-

lyek fagy hatására nagy valószínűséggel megrepedtek, és talán valamelyest át is porhanyultak. A mostani ekékkel kialakított, félasztalnyi hantok azonban nem porhanyulnak át, legyen bármilyen erős a fagy.

– Figyelembe kell vennünk azt is, hogy az esős ősz után száraz telünk volt. A fagy folyamatosan szívta fel a nedvességet, és ahogyan napközben a levegő hőmérséklete fagypont fölé emelkedett, a víz mind elpárolgott. Vagyis minden nap volt nedvességvesztés, ráadásul hóból sem volt annyi, amelyből sok vizet lehetett volna gyűjteni. Magam mindig azt hangsúlyozom, hogy lehet számítani a hó nedvességére, de ha valaki egész évben nem vigyáz a vízre, akkor ilyen nehéz helyzetben nem lehet igazán sikeresen indítani az évet.

– A tavalyinál rosszabbul indult az idei esztendő, s az április végén leesett hó miatt – ahol korán vetettek –, a hideg talajba került napraforgó vagy a kukorica kelése jó ideig elhúzódott. Aki később vetett, az most előnyben van, ahogy az is, aki olyan helyen vetett napraforgót, ahol nem volt hó és hideg. Ezeken a helyeken a napraforgó most, május elején már 4–6 leveles. Tehát ebben

a kicsi országban is hihetetlen időjárási különbségekkel találkozhatunk. Ezért nehéz tanácsot adni a vetésidőre vonatkozóan. Ugyanez mondható el a búza vetésidejéről is, amelynek optimális ideje október 10–20. között van. Tavaly viszont novemberben és decemberben is vetettek. Az, hogy kitolódik a vetésidő, még rendben is lenne, el, de tudni kell, a termésoptimumok nem a kései vetésekénél vannak. Ebben az esetben az elvárható termésszint nem 8 vagy 10 tonna lesz, hanem maximum 6 tonna körül alakulhat.

Szerkezet őszi hantban tavasszal

Tömör talp repce alatt

Ám a nagy növénytermesztő országok ma már nem elégednek meg ezzel a szinttel. Ahhoz, hogy mi is elmozduljunk erről, Birkás Márta szerint talpak és hibák nélküli talajokra, jó vízgazdálkodásra, a szakma szabályainak betartására lenne szükség.

– Vigyázni kellene a szervesanyag-tartalomra: nem lenne szabad eladni a szalmát, azt almázásra lehet használni, mert akkor istállótrágyaként kerül vissza a talajba vagy pedig szecsikázni és teríteni kellene, mert szervesanyag-forrás. A szerves anyag ugyanis mint klímakár-csökkentő tényező, valószínűleg segíti a gazdálkodást. Nagyon komoly művelési és gazdálkodási szemléletváltozásra van szükség ahhoz, hogy mi is elérjük a 8–10 tonnás búza termésátlagot, hangsúlyozta végül Birkás Márta, s mint később hozzátette, a májusi esők sokat segítettek a hiányos minőségű magágyakba vetett növényekben, a tél végén gyenge repcéken és búzákon azonban csak kevésse.

BÁRDOS B. EDIT